

Korte studies in Mattheüs (133)

De Bergrede (38)

De laatste bede in het gebed des Heeren luidt als volgt:

‘En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.’ (Mat. 6:13).

De vraag is aan God of Hij de bidders niet in verzoeking wil brengen. Deze verzoeking is niet van God in de zin van een beproeving. Het is het soort verzoeking dat veroorzaakt wordt door de boze. Vandaar het tweede deel van dit gebed, dat vraagt om verlossing van de boze.

Het is in de tekst niet duidelijk of de Heere hier aan een specifieke verzoeking denkt, of dat het in meer algemene zin bedoeld is. Ook is niet duidelijk of het hier gaat over ‘de boze’, de grote tegenstander, of ‘het boze’, het kwaad dat die tegenstander aanricht.

‘Verzoeking’ is de vertaling van *peirasmós* en dat heeft in het algemeen een negatieve klank. Het is in het algemeen niet zozeer een beproeving door God, maar een verzoeking die de boze aan de getrouwen oplegt. Het meest waarschijnlijk lijkt me de volgende verklaring.

Lees de tekst eens als volgt: leid ONS niet in verzoeking. Met de nadruk op ‘ons’. De Griekse tekst geeft daar niet specifieke redenen voor, maar het kan wel. Het gaat om de gedachte dat de bidders niet in verzoeking worden gebracht zoals de Heere verzocht werd net voordat Hij Zijn openbare bediening begon.

‘Toen werd Jezus door de Geest weggeleid naar de woestijn om verzocht te worden door de duivel.’ (Mat. 4:1).

Het Griekse woord voor ‘verzoeken’ is *peiradzoo* waarvan *peirasmós* natuurlijk is afgeleid. Christus werd in verzoeking ‘geleid’ door de Geest, dat wil zeggen de Geest bracht Hem in de woestijn om daar door de boze te worden verzocht. We hebben eerder uitgebreid stilgestaan bij deze verzoeken¹; we hebben toen gezien wat die verzoeking was en hoe Hij die verzoeking weerstond. De verzoeking leverde de duivel door een verdraaiing van het Woord en de verlossing kwam ook uit het Woord, door de Heere recht toegepast. ‘De duivel’ (4:1, 5, 7, 11), ‘de verzoeker’ (4:3), ‘satan’ (4:10) is dan dezelfde als ‘de boze’ in het gebed. De bidders die het Koninkrijk willen binnengaan moeten zich er voortdurend van bewust zijn dat de boze zijn pijlen op hen richt en hen op gelijke wijze kan verzoeken zoals hij dat bij de Heere deed, namelijk door de tekst van het Woord te verdraaien.

Als Openbaring het boek is dat ons alles laat zien wat aan de komst van het Koninkrijk voorafgaat² zien we ‘verzoeking’ in een ander verband. Daar gaat het om gebeurtenissen die daadwerkelijk bedoeld zijn om de gelovigen te verleiden. Johannes schrijft in de brief aan Filadelfia:

‘Ik ken uw werken. Zie, Ik heb voor uw ogen een geopende deur gegeven en niemand kan die sluiten, want u hebt weinig kracht en toch hebt u Mijn Woord in acht genomen en Mijn Naam niet verloochend. Zie, Ik geef u enigen uit de synagoge van de satan, van hen die zeggen dat zij Joden zijn en het niet zijn, maar liegen. Zie, Ik zal maken dat zij komen en aan uw voeten aanbidden en erkennen dat Ik u liefheb. Omdat u het Woord van Mijn volharding hebt

¹ Zie de studies 87, 88 en 89.

² Bedenk dat ik schrijf vanuit het perspectief dat het Koninkrijk nog niet aangebroken. Weliswaar werd het in de Evangelien aangekondigd en gepredikt als nabij zijnde, het werd echter door Israël als volk verworpen.

bewaard, zal Ik ook u bewaren voor het uur van de VERZOeking die over heel de wereld³ komen zal, om hen die in het land⁴ wonen te VERZOeken. Zie Ik kom spoedig.’ (Opb. 3:8-11).

Er zijn hier parallellen aan te wijzen met de verzoeking van de Heere in de woestijn. Het Woord dat zij, net als de Heere bewaarden. De satan, die de oorzaak van de misleiding is. En de spoedige komst van Hem om het Koninkrijk op te richten. De overwinnaars blijven alleen staande door het Woord van God en het getuigenis van Jezus vast te houden. Zoals zij het Woord bewaren, zo zal God hen bewaren en hen door die machtige misleiding van de twee beesten, die in Openbaring beschreven worden, heen te leiden.

Wellicht bedoelde de Heere met Zijn bede beide van bovenstaande verklaringen.

Wellicht dat ook Petrus dit in gedachten had toen hij zijn twee brieven schreef. In de eerste plaats bemoedigt hij zijn lezers, Israëlieten in de verstrooiing, zich niet in de war te laten brengen door de verzoeking.

‘Geliefden, laat de hitte van de verdrukking onder u, die tot uw VERZOeking dient, u niet bevreemden, alsof u iets vreemds overkwam. Maar verblijd u naar de mate waarin u gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, opdat u zich ook in de openbaring van Zijn heerlijkheid mag verblijden en verheugen.’ (1 Pet. 4:13).

De context laat zien dat dit geen beproeving is van hun geloof door God, maar door de boze en door de wereld.

God weet de deze godvruchtigen uit deze verzoeking en dus uit de hand van de boze te verlossen. Dat voegt Petrus toe in zijn tweede brief. Nadat hij als voorbeelden Noach en Lot genoemd had, die God respectievelijk door de zondvloed van de goddelozen en door de verwoesting van Sodom en Gomorra van de wetteloze mensen verlost had, zegt Petrus dat de Heere net zo

‘nu ook de godvruchtigen uit de verzoeking te verlossen’ (1 Pet. 2:9).

De les voor ons is duidelijk. Het Woord van God, het Evangelie, zoals dat tot ons komt in de brieven van Paulus moeten we lezen, proberen te doorgronden, uitleg van God hierover vragen en het bewaren; niet als een rijtje teksten, maar als een kostbare en wonderlijke boodschap in de kracht van de opstanding en hemelvaart van onze Heere Jezus Christus in de zekerheid van Zijn komst om alle dingen nieuw te maken.

³ Grieks *oikoumenè*, niet *kosmos*

⁴ Op deze vertaling van *gè* ga ik nu verder niet in. Voor een uitgebreide uitleg hiervan, zie mijn studies in Openbaring